

Pärnu maakonnaga piirneva mereala maakonnaplaneeringu koostamine

Pärnu Maavalitsus
planeeringute talituse juhataja
Tiiu Pärn

“Mere tuuled” Hiiumaal 30.10.2013

Ettekandes antakse ülevaade

- Pärnu maakonnaga piirneva mereala planeeringu algatamisest ja eesmärgist.
- Koostööst ja kaasamisest planeeringu koostamisel, planeeringu koostamise ajakavast.
- Kui kaugele on tänaseks jõutud planeeringulahenduse koostamisega, so huvigruppide huvide kaardistamisest.

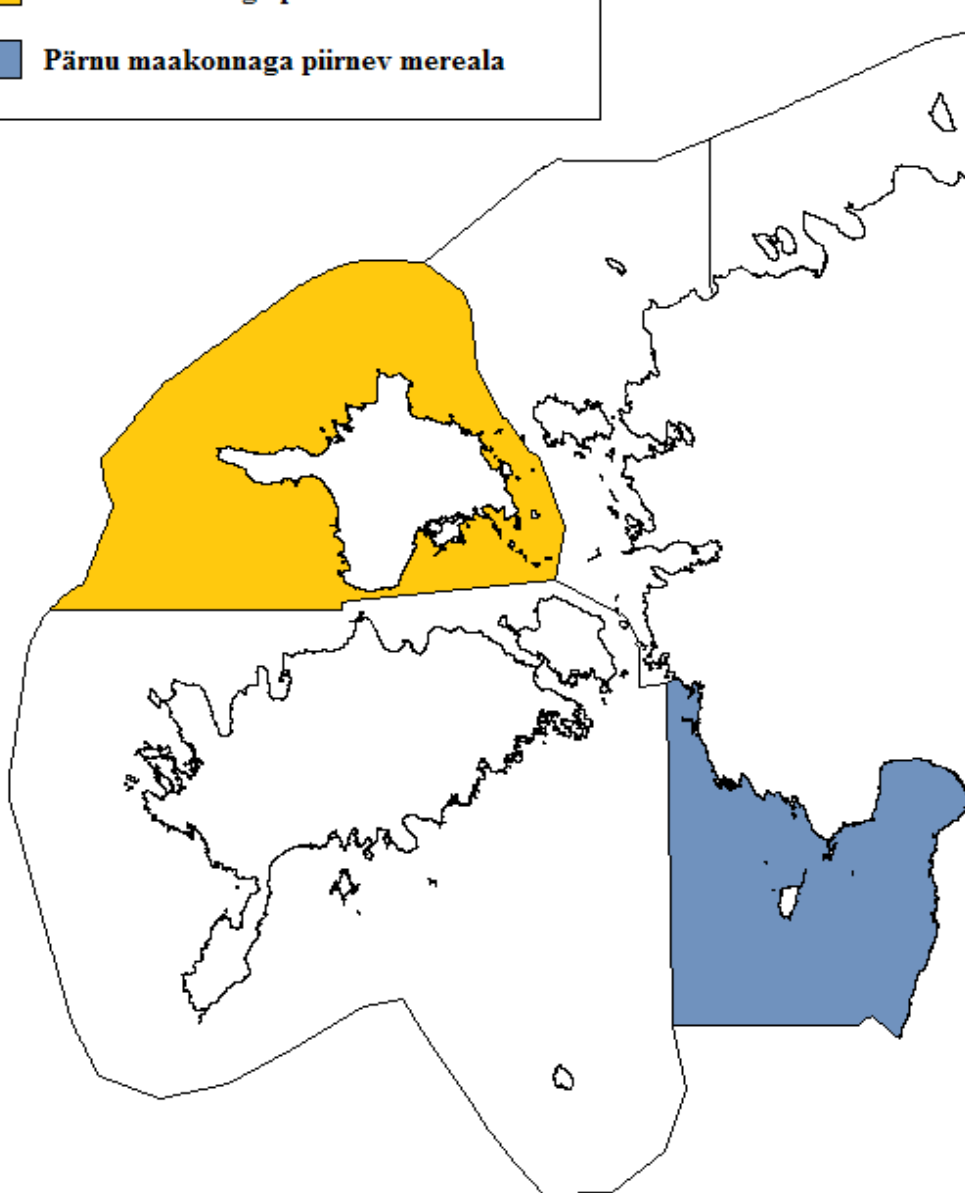
Mereala planeeringute algatamine

- Vabariigi Valitsuse 11.10.2012 korraldus nr 441
“Maakonnaplaneeringute algatamine Hiiu ja Pärnu maakonnaga piirnevatel merealadel”
- Pärnu maavanema korraldus 19.10.2012 nr 551
keskkonnamõju strateegilise hindamise (edaspidi KSH)
algatamise kohta
- Riigihanke läbiviimine okt 2012 - veebr 2013 (võistlev
dialoog).
- Töövõtuleping sõlmiti konsultandiga OÜ-ga Hendrikson &
Ko 11.02.2013
- Planeeringu koostamist juhib Pärnu Maavalitsus
- Koostatakse esmakordselt Eestis

Planeeritavad alad territoriaalmeres

- Hiiu maakonnaga piirnev mereala
- Pärnu maakonnaga piirnev mereala

Alad määratleti
planeeringu
algatamisel Vabariigi
Valitsuse poolt.

Planeeringuala on
mereala ja ei hõlma
otseselt maismaad,
kuid loomulikult
arvestatakse
olulisimaid
funktsionaalseid
seoseid.

Planeeringu eesmärk

Avaliku planeerimisprotsessi käigus määrata Pärnu maakonnaga piirneval merealal mereruumi kasutus, mis tasakaalustatult arvestab

- merel esinevaid erinevaid huviseid,
- majandusliku, sotsiaalse, kultuurilise ja looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi.

Planeering koostamise alused

- Merealadel ei ole maismaaga analoogset ruumilist planeerimist Eestis toimunud.
- Senini on merekasutus on toimunud valdkonnapõhiste õigusaktide kaudu, ilma neid omavahel süsteemselt integreeriva „tööriistata“.
- Mõistlik on kasutada maismaal omandatud kogemust.
- Siseministeeriumi tellimisel koostati 2009 merealade planeerimise metoodika, koostaja Hendrikson ja Ko.
- Algandmetena saab kasutada varasemaid mereuuringud, nt Liivi ja Pärnu lahe kalauuringud ja rahvusvaheliste projektide kogemusi (BaltSeaPlan ja Gorwind)
- Täiendavate uuringute läbiviimist Pärnumaa mereala planeeringu koostamise raames ei ole ette nähtud.
- Arvestada saab planeeringu koostamise ajal teiste institutsioonide tehtud uuringutega, nt hetkel läbiviidavad lindude uuringud Kihnus.

- BaltSeaPlan projekt, milles Eestist osales Tartu Ülikooli Mereinstituut,
- Gorwind projekt, milles Eestist osales Tallinna Tehnikaülikooli Meresüsteemide Instituut).

BaltSeaPlan
2009 Planning the future
2012 of the Baltic Sea

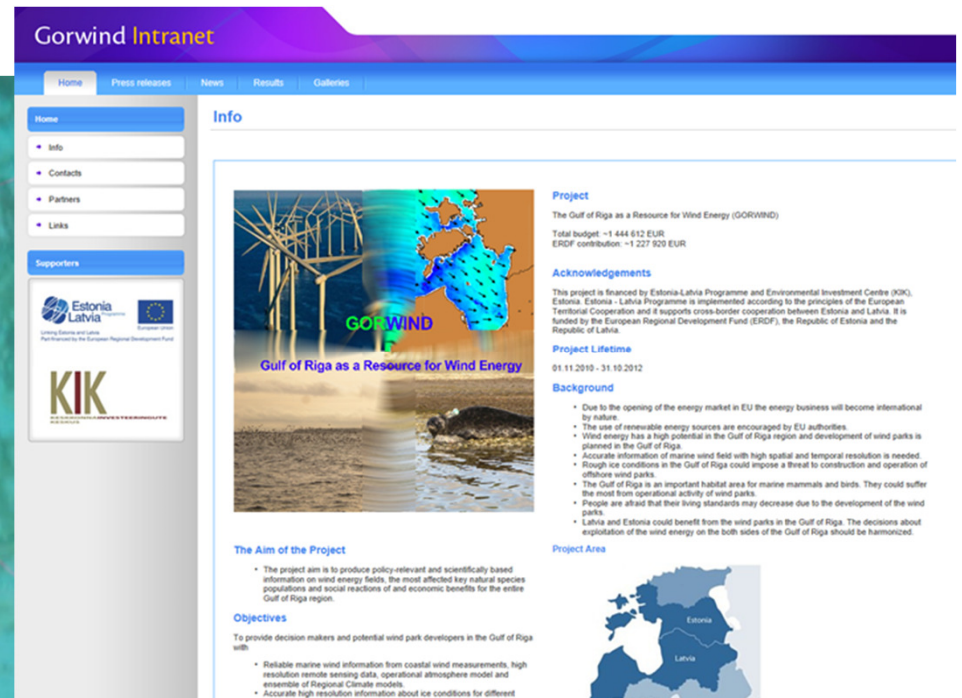
Home
BaltSeaPlan Recommendations
Maritime Strategies
BaltSeaPlan Vision 2030
Pilot Maritime Spatial Plans
Pomeranian Bight
Middle Bank
Danish Straits
Lithuanian Sea
Pärnu Bay
SEA Western Gulf of Gdańsk
Hiiumaa and Saaremaa
Latvian
Tools for MSP
Web-advanced MSP Tool
Reports and Publications
BaltSeaPlan Events
Partners
Events
Downloads
Contact
Internal Contact

Pärnu Bay
Responsible
Estonian Marine Institute of University of Tartu, Baltic Environmental Forum Estonia

The Pärnu Bay pilot area – located in the northern part of the Gulf of Riga – is characterised by intensive human uses as well as problematic environmental conditions. In addition to traditional uses such as shipping, fishing and recreation activities, there are also plans for offshore wind parks as well as an expansion of Pärnu Port. The main environmental issue is eutrophication, which manifests itself in increased biological production and worsened light conditions for the seabed while at the same time positively affecting fish populations. The **BaltSeaPlan Report N° 13 "Towards a Pilot MSP for Pärnu Bay"** shows the stocktake of the area including methods for how to generate information in case of missing data sources. It also describes the stakeholder involvement and conflict analysis undertaken. In view of missing legislation for MSP in Estonia at the current stage it does not go the full cycle by actually proposing an MSP for the area.

This project is part-financed by the European Union (European Regional Development Fund)

Baltic Sea Region
Programme 2007-2013

Gorwind Intranet

Home
Press releases
News
Results
Calendar

Home
Info
Contacts
Partners
Links

Supporters
Estonia Latvia
KIK
European Union

Info

Project
The Gulf of Riga as a Resource for Wind Energy (GORWIND)
Total budget –1 444 612 EUR
ERDF contribution –1 227 920 EUR

Acknowledgements
This project is financed by Estonia-Latvia Programme and Environmental Investment Centre (KIK). Estonia - Latvia Programme is implemented according to the principles of the European Territorial Cooperation and it supports cross-border cooperation between Estonia and Latvia. It is funded by the European Regional Development Fund (ERDF), the Republic of Estonia and the Republic of Latvia.

Project Lifetime
01.11.2010 - 31.10.2012

Background

- Due to the opening of the energy market in EU the energy business will become international by nature.
- The use of renewable energy sources are encouraged by EU authorities.
- Wind energy has a high potential in the Gulf of Riga region and development of wind parks is planned in the Gulf of Riga.
- Accurate information of marine wind field with high spatial and temporal resolution is needed.
- Rough ice conditions in the Gulf of Riga could impose a threat to construction and operation of offshore wind parks.
- The Gulf of Riga is an important habitat area for marine mammals and birds. They could suffer the most from operational activity of wind parks.
- People are afraid that their living standards may decrease due to the development of the wind parks.
- Latvia and Estonia could benefit from the wind parks in the Gulf of Riga. The decisions about exploitation of the wind energy on the both sides of the Gulf of Riga should be harmonized.

The Aim of the Project

- The project aim is to produce policy-relevant and scientifically based information on wind energy fields, the most affected key natural species populations and social reactions of and economic benefits for the entire Gulf of Riga region.

Objectives
To provide decision makers and potential wind park developers in the Gulf of Riga with:

- Reliable marine wind information from coastal wind measurements, high resolution remote sensing data, operational atmosphere model and ensemble of Regional Climate models.
- Accurate high resolution information about ice conditions for different

Project Area

Koostöö ja kaasamine planeeringu koostamisel

- **Maakonnaplaneering on maakondlik kokkulepe, mille saavutamise võti on erinevate osapoolte koostöö ja kaasamine**
- Koostöö ja kaasamise nõue on sätestatud planeerimisseaduses (§16):
 - KOV-idega ja ametkondadega,
 - Erialaliitude ja -ühendustega (nt. kalurid, väikesadamad, purjesportlased, linnuhuvilised, harrastuskalamehed jne),
 - iga isik võib planeeringu kohta esitada ettepanekuid ja vastuväiteid kogu koostamise ajal
- Koostamisel peab arvestama KSH tulemusi
- Planeeringulahendus kujuneb planeeringu koostamise protsessis

Planeeringu koostamise ajakava (1)

I etapp - lähteseisukohtade ja KSH programmi koostamine, märts- juuni 2013

- Suhtlemine ministeeriumide ja riigiametkondadega, riigi peamiste huvide selgitamine
- Ruumiandmete koondamine ja süstematiseerimine
- Huvigruppide väljaselgitamine ja nende huvide kaardistamine:
 - Kohalikud omavalitsused
 - ministeeriumid ja ametid
 - ettevõtjad – mereala kasutajad: sadamate omanikud, kalurid, turismiettevõtjad jne
 - kodanikuühendused – Eestimaa Looduse Fond, surfajate ja purjetajate ühendused jt
- Maavanemat abistava koostöökogu moodustamine

Koostöökogu koosseis

- Merje Frey Põllumajandusministeeriumi kalamajandusosakonna juhataja asetäitja
- Tarmo Ots Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi Lennundus- ja merendusosakonna juhataja
- Silver Vahtra Keskkonnaministeeriumi merekeskkonna osakonna nõunik
- Käthlin Rillo Keskkonnaameti Pärnu-Viljandi regiooni vee-elustiku spetsialist
- Kaidi Katus Veeteedeameti laevateede osakonna juhataja, hüdrograafia ja navigatsioonimärgistuse teenistuse juhataja asetäitja
- Siim Suursild Audru vallavanem
- Ingvar Saare Kihnu vallavanem
- Eeri Tammik MTÜ Pärnumaa Omavalitsuste Liidu juhatuse esimees
- Esta Tamm MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu tegevjuht
- Aleksei Lotman SA Eestimaa Looduse Fondi merekeskkonna kaitse ekspert
- Heli Špilev TÜ Eesti Mereinstituudi ihtüoloog
- Mati Kose TÜ Pärnu kolledži teadur
- Tuuliki Kasonen MTÜ Eesti Tuuleenergia Assotsiatsiooni tegevjuht
- Egon Elstein Pärnu Jahtklubi
- Riho Prints Pärnu sadama sadamakapten
- Aare-Villu Katte Hiiu Maavalitsuse Arengu- ja planeeringuosakonna juhataja
- Heiki Mägi Pärnu Maavalitsuse Arengu- ja planeeringuosakonna juhataja
- Tiiu Pärn Pärnu Maavalitsuse planeeringute talituse juhataja

MP lähteseisukohad ja KSH programm

- Lähteseisukohtade seletus ja skeem
- KSH programmi eelnõu
- Avalik tutvustamine 13-27.05.2013
planeeringuportaal:
<http://parnumeri.hendrikson.ee/>
- Avalikud arutelud Pärnu maakonnas 5-7.06 2013

Koostöö lähteseisukohtade ja KSH programmi väljatöötamisel

- 12.03.2013 - kohtumine ministeeriumide esindajatega, teavitamine ja nende huvide väljaselgitamine;
- 28.03.2013 - KOV-de, kohalike riigiasutuste ja kalurite huvide kaardistamine;
- 9.04.2013 looduskaitseorganisatsioonide, harrastuskalurite ja veespordi huvide kaardistamine;
- 24.05.2013 maavanema koostöökogu, millel arutati läbi lähteseisukohad ja KSH programm
- Seisukohtade küsimine ministeeriumidelt ja ametitelt, samuti KOV-delt

Lähteseisukohtade ja KSH avalikustamise ajal laekunud ettepanekud

- Keskkonnaministeerium — Nimetada planeeringu elluviimisega kaasnev keskkonnamõju inimese tervisele ja Natura 2000 aladele, samuti piiriülese keskkonnamõju esinemise võimalikkus. Korrastada mõisteid seoses kalandusega, käsitleda ka kutselist kalapüüki.
- Audru Vallavalitsus — käsitleda paadisildu, mis oleksid ajutised randumiskohad paatidele.
- Sotsiaalministeerium — KSH programmi lisada peatükk mõju inimese tervisele
- Veeteede Amet — korrastada sadamate terminid
- Maanteeamet — käsitleda riigi taliteed Lao-Kihnu

Planeeringu koostamise ajakava (2)

II etapp, eskiislahenduste koostamine (juuli 2013 okt 2014)

- esmase eskiislahenduse koostamine,
- avalik tutvustamine ja avalikud arutelud 5-6.12.2013
- Töökoosolek 22.08.2013 - kokkusaamine maakonna turismiettevõtjate ja sadamate haldajatega, nende huvide määratlemine ja ettepanekud mereala planeerimisel
- Töökoosolek 2.10.2013 Pärnu Linnavalitsuse arengu- ja planeeringuspetsialistidega – linna huvide määratlemine ranna-alal ja ettepanekud planeeringusse
- Töökoosolek 1.11.2013 Hiiu ja Pärnu mereala planeerijate ühisnõupidamine, Eesti Ornitoloogiaühinguga kohtumine

Planeeringu koostamise ajakava (3)

- teise eskiislahenduse ja KSH eelaruande koostamine, avalik tutvustamine (väljapanek ja avalikud arutelud) **jaan-aprill 2014**
- planeerimisettepaneku koostamine, avalik tutvustamine (väljapanek ja avalikud arutelud) **mai-sept 2014.**

III etapp, okt 2014 – märts 2015

- Kooskõlastamine ametkondadega **okt 2014-veebr 2015**
- Planeeringu vastuvõtmine ja avalikustamine, KSH aruande avalik väljapanek **märts-juuni 2015**
- Vajalike paranduste/täpsustuste tegemine **juuli-okt 2015**
- KSH aruande heakskiitmine **okt-dets 2015**
- Planeeringujärelevalve **nov 2015-märts 2016**
- Planeeringu kehtestamine **aprill 2016**

Planeeringus käsitletavat valdkonnad ja teemad (1)

- **Mitmefunktsionaalse meretranspordi taristu arendamine.**

Teemad: sadamad, muulid, laevateed ja merekanalid, meremärgid, jäämurdmine, reisiparvlaevaühendused väikesaartega, kaubaveod, jääteed, kruiisilaevad, mere-sõiduga seonduv ohutus, reostustõrje- ja päästevõimekus.

- **Kalavaru kestlik majandamine.**

- **Tööstuslik kalapüük ja traditsioonilise rannapüük, rannaala püsiasustuse säilitamine ja töökohtade mitmekesistamine.**

Teemad: kalavaru säilimine ja taastootmine, traditsiooniliste töökohtade säilitamine, rannakülad ja kalandus, kalasadamad, ajalooline püügiõigus (kastmõrrad kui kinnisasjad), traalpüük.

Planeeringus käsitletavat valdkonnad ja teemad (2)

- **Turismi- ja puhkemajanduse võimaluste mitmekesistamine, merelt ja merele kättesaadavuse parandamine.**

Teemad: erineva tasemega purjespordialade reserveerimine, väike- ja jahisadamad, supelrannad, veesport (jetialad, skuutrialad, surfialad, kaatrialad, mereaerutamine), sukeldumine, harrastuskalapüük, loodusturism.

- **Merekeskkonna hoidmine ja säästlik kasutus.**

Teemad: Natura-alad, kaitsealad, lindude rändekoridorid, hüljeste lesilad ja toitumisalad, nahkhiired, muinsuskaitseelised väärtused, Kihnu Väina Merepark kui potentsiaalne rahvuspark.

Planeeringus käsitletavat valdkonnad ja teemad (3)

- Tehniline taristu (meretranspordiväline).

Teemad: Pärnu linna heitvee väljalask, kaadamiskohad.

- **Taastuvenergeetika (sh tuuleenergeetika) arendamine ja rahvusvaheliste energiavõrkude loomine.**

Teemad: merekaablid, ühendused väikesaartega (merekaabel), meretuulikupargid ja teenindussadamad.

- Mereturvalisuse tagamine.

Teemad: kopteriplatsid, sadamad.

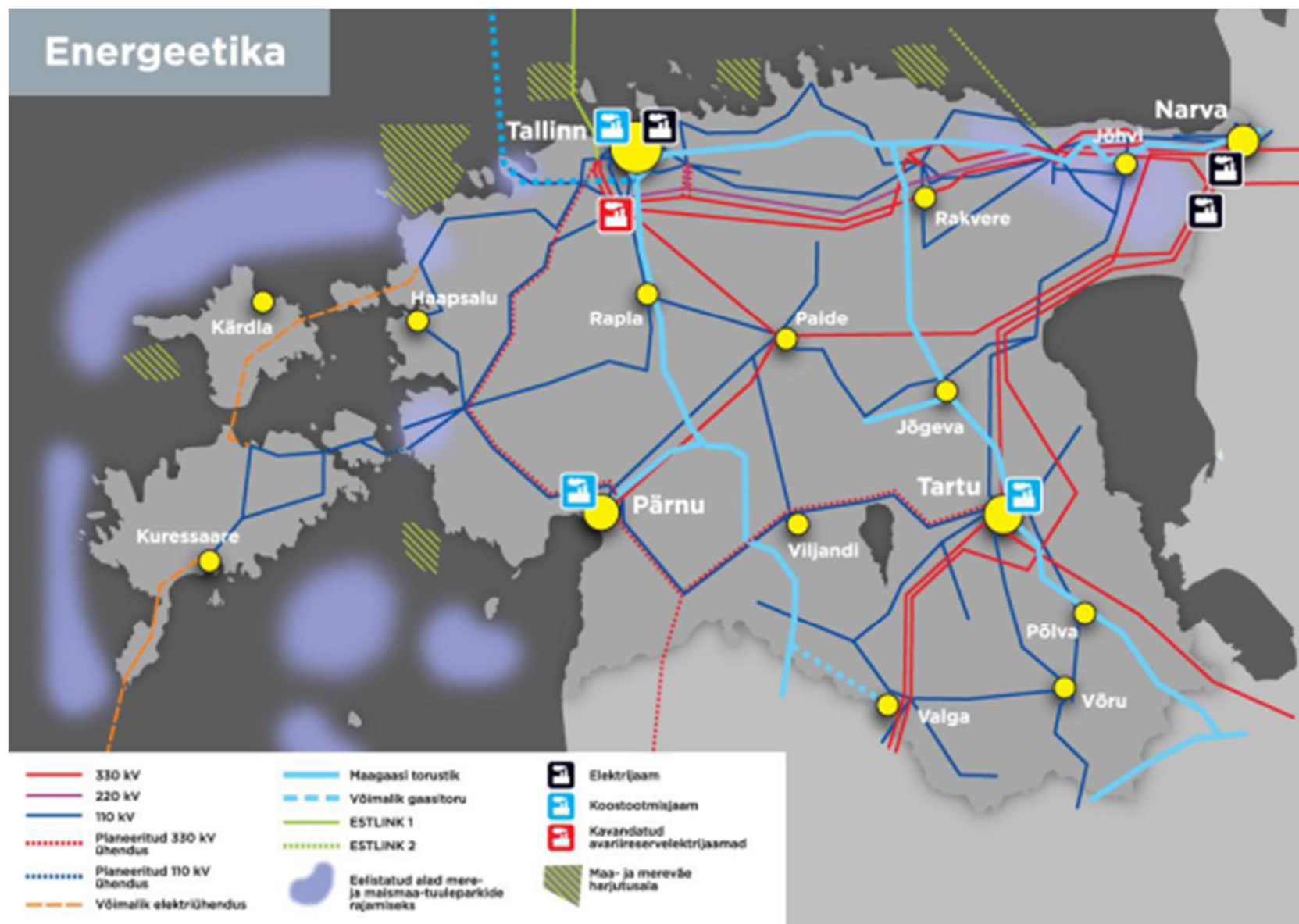
- Riigi kaitsevõime tagamine.

Teemad: harjutusalad, radarite mõjuala, sadamad.

- Maavarade kestlik majandamine.
- Vesiviljelus.
- Merearheoloogia.

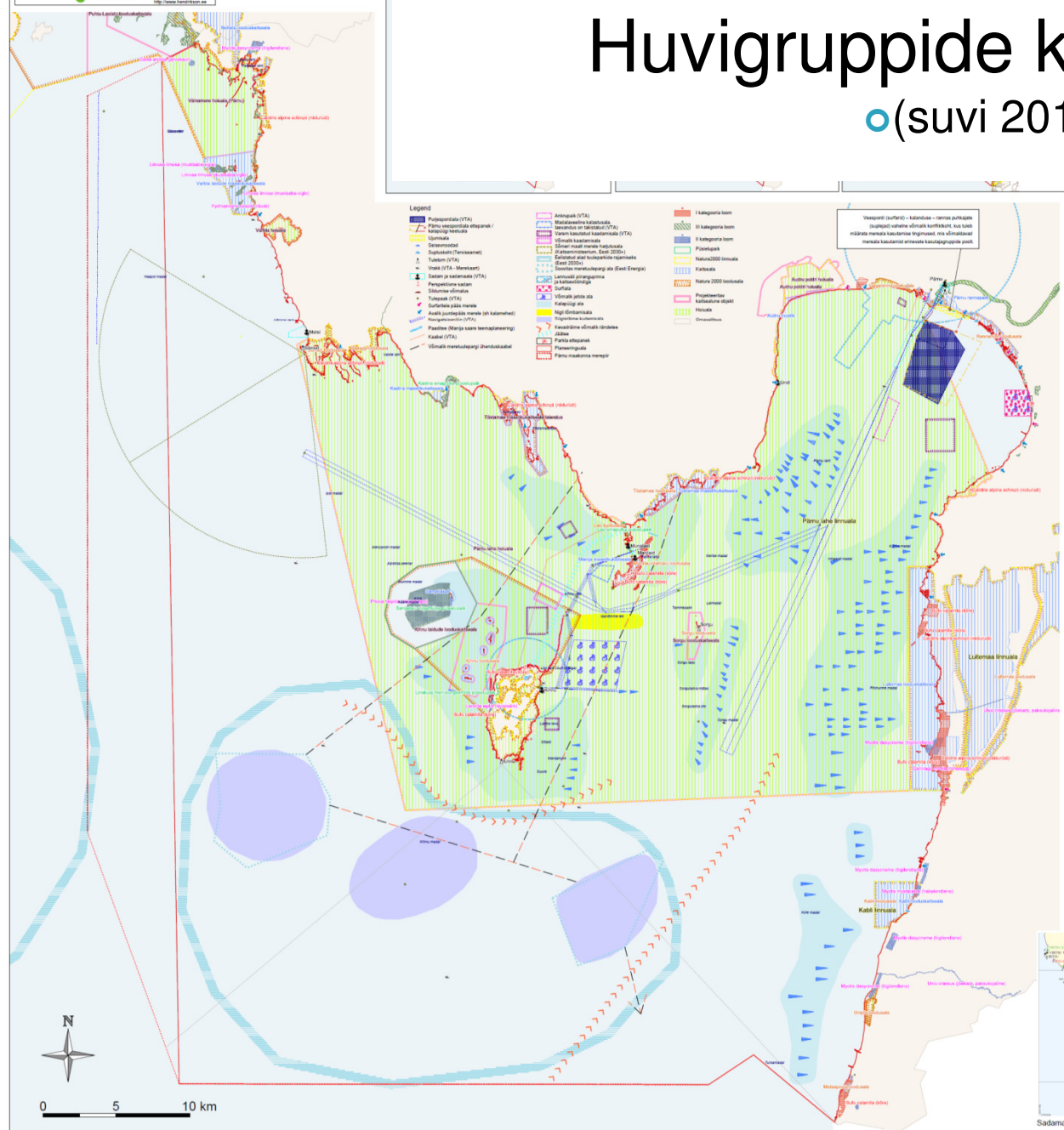

Üleriigiline planeering Eesti 2030+

Huvigruppide koondkaart

○(suvi 2013)

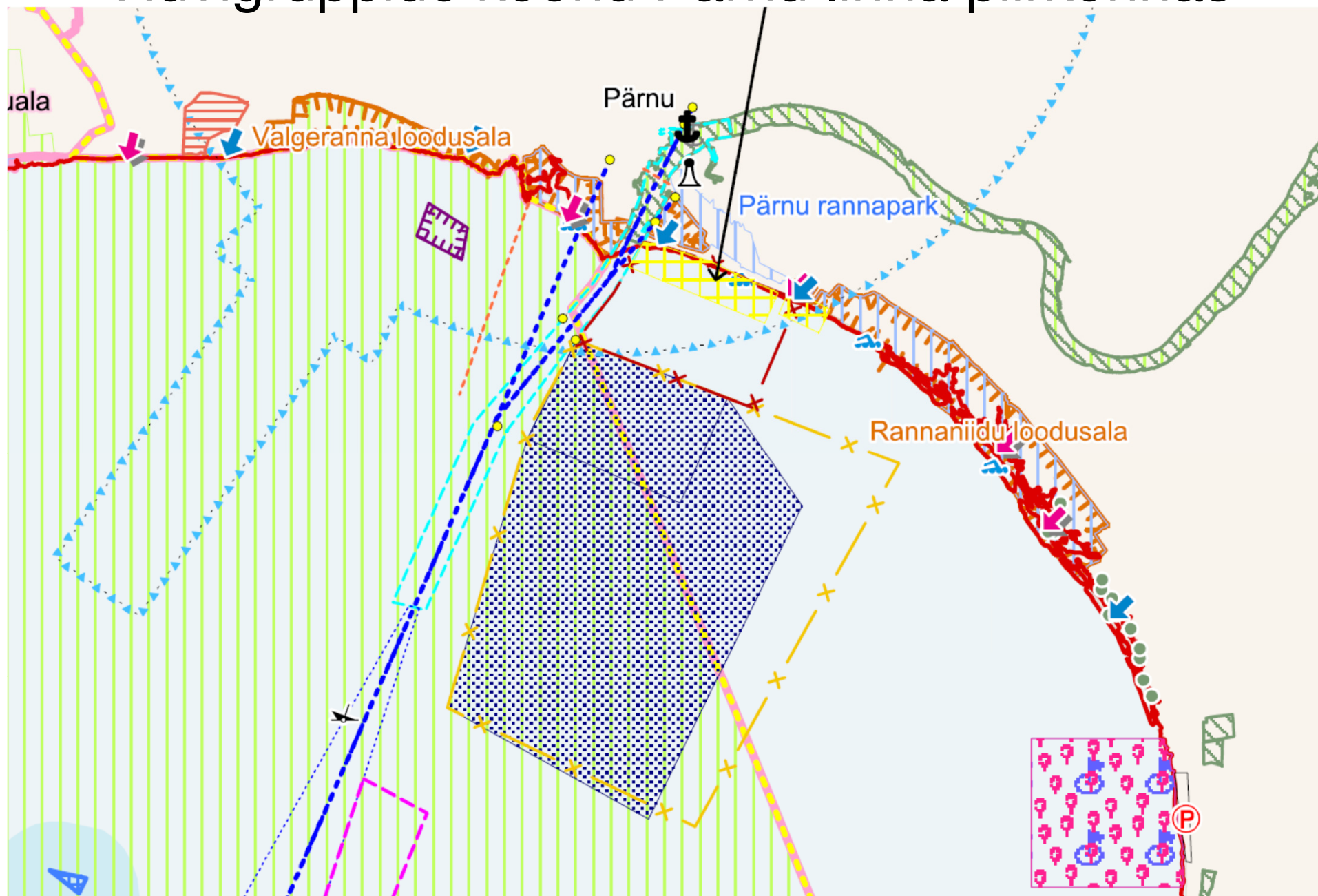

Töökoosolekutel selgusid erinevate huvide kattumised, näiteks:

- Tuulikupark vs kalakudeala
- Tuulikupark vs loodusturism
- Surfiala/suplusala vs kalapüügiala
- Kalapüügiala vs kaadamisala
- Loodushoiuala vs inim- ja majandustegevus
- Kuurortlinn Pärnu vs sadamalinn Pärnu
- Laevateed vs vrakkide matmispaigad
- Laevatee vs jäätee

Huvigruppide koond Pärnu linna piirkonnas

Huvigruppide huvide kaardi legend

Legend

- Purjespordiala (VTA)
- Pärnu veespordiala ettepanek / kalapüügi keeluala
- Ujumisala
- Seisevnoodad
- Supluskoht (Terviseamet)
- Tuletorn (VTA)
- Vrakk (VTA - Merekaart)
- Sadam ja sadamaala (VTA)
- Perspektiivne sadam
- Sildumise võimalus
- Tulepaak (VTA)
- Surfaritele pääs merele
- Avalik juurdepääs merele (sh kalamehed)
- Navigatsiooniliin (VTA)
- Paaditee (Manija saare teemaplaneering)
- Kaabel (VTA)
- Võimalik meretuulepargi ühenduskaabel

- Ankrupaik (VTA)
- Madalaveeline kalastusala, laevandus on takistatud (VTA)
- Varem kasutatud kaadamisala (VTA)
- Võimalik kaadamisala
- Sõmeri maalt merele harjutusala (Kaitseministeerium, Eesti 2030+)
- Eelistatud alad tuuleparkide rajamiseks (Eesti 2030+)
- Soovitatav meretuulepargi ala (Eesti Energia)
- Lennuväli piirangupinna ja kaitsevööndiga
- Surfiala
- Võimalik jetide ala
- Kalapüügi ala
- Nigli tõmbamisala
- Sügisräime kudemisala
- Kevadräime võimalik rändetee
- Jäättee
- Parkla ettepanek
- Planeeringuala
- Pärnu maakonna merepiir

- I kategooria loom
- III kategooria loom
- II kategooria loom
- Püsielupaik
- Natura2000 linnuala
- Kaitseala
- Natura 2000 loodusala
- Projekteeritav kaitsealune objekt
- Hoiuala
- Omavalitsus

- Planeeringu koostamist juhib Pärnu Maavalitsus
- Planeeringut koostab konsultant ja KSH ekspert on Hendrikson&Ko
- Planeeringu konsultandi rahastamine toimub Eesti-Läti programmist
- Kõik materjalid on kättesaadavad planeeringuportaalil:

<http://parnumeri.hendrikson.ee/>

Linking Estonia and Latvia
Part-financed by the European Regional Development Fund

Hendrikson & Ko